

Sygn. akt I C 101/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

20 września 2023 r.

Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P., Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Michał Przybył

Protokolant: stażysta Patrycja Dębniak

po rozpoznaniu 20 września 2023 r.

na rozprawie

w sprawie z powództwa **K. W.**

przeciwko (...) **spółce akcyjnej z siedzibą W.**

o zapłatę

Zasądza od pozwanego na rzecz powoda 9622,23 zł (dziewięć tysięcy sześćset dwadzieścia dwa złote i dwadzieścia trzy grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 4 listopada 2022 r. do dnia zapłaty;

Oddala powództwo w pozostałym zakresie

Uznaje, że powód wygrał sprawę w całości i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda 5067 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od uprawomocnienia się wyroku.

Nakazać pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. 171,50 zł tytułem zwrotu nierozliczonych kosztów procesu tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Asesor sądowy Michał Przybył

UZASADNIENIE

Powód K. W. w dniu 4.11.2022 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S. A. z siedzibą w W. kwoty 10022,23 zł tytułem częściowej dopłaty do odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, w tym 8100 zł tytułem kosztów naprawy pojazdu, 1522,23 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 8100 zł oraz 400 zł tytułem zwrotu kosztu sporządzenia prywatnej opinii, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 20.02.2020 r. miało miejsce zdarzenie, w wyniku którego doszło do uszkodzenia pojazdu marki A. o numerze rejestracyjnym (...) stanowiącego własność E. B. (dalej jako: poszkodowana). Sprawca zdarzenia poruszający się pojazdem marki C. o numerze rejestracyjnym (...) nie zachował należytej ostrożności i uderzył w pojazd poszkodowanej. Pojazd sprawcy objęty był umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartą z pozwanym. Szkada została zgłoszona pozwanemu. Decyzją z dnia 20.03.2020 r. pozwany uznał swoją odpowiedzialność za szkodę i wypłacił kwotę 14116,48 zł tytułem kosztów naprawy pojazdu. W dniu 25.03.2020 r. poszkodowana zawarła z powodem umowę przelewu wierzytelności o odszkodowanie z tytułu powstałej szkody. Na mocy umowy cesji zostały przeniesione wszelkie prawa związane z ww. wierzytelnościami, w szczególności o zapłatę odsetek za opóźnienie w wypłacie odszkodowania. Pozwany został poinformowany o dokonanym przelewie

wierzytelności. Pozwany wypłacił kwotę 14116,48 zł z tytułu kosztów naprawy pojazdu, z kalkulacji wykonanej dla powoda wynikało, że całkowita i niezbędna kwota kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu winna wynosić 27728,14 zł, dlatego pozwany powinien dopłacić 13611,66 zł, co stanowi różnicę pomiędzy kwotą odszkodowania wypłaconą przez pozwanego, a kwotą wynikającą z kalkulacji przedłożonej przez powoda. Powód ograniczył roszczenie i wskazał, że dochodzi kwoty 10022,23 zł (w tym: 8100 zł, 1522,23 zł i 400 zł). Wskazał, że kwota 1522,23 zł stanowi skapitalizowane odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 8100 zł (skapitalizowane odsetki ustawowe za opóźnienie za okres:

- od 25.03.2020 r. do 08.04.2020 r., przy oprocentowaniu 6,5 %, ilość dni opóźnienia 15,
- od 09.04.2020 r. do 28.05.2020 r., przy oprocentowaniu 6,00 %, ilość dni opóźnienia 50,
- od 29.05.2020 r. do 06.10.2021 r., przy oprocentowaniu 5,6 %, ilość dni opóźnienia 496,
- od 07.10.2021 r. do 03.11.2021 r., przy oprocentowaniu 6,00 %, ilość dni opóźnienia 28,
- od 04.11.2021 r. do 08.12.2021 r., przy oprocentowaniu 6,75 %, ilość dni opóźnienia 35,
- od 09.12.2021 r. do 04.01.2022 r., przy oprocentowaniu 7,25 %, ilość dni opóźnienia 27,
- od 05.01.2022 r. do 08.02.2022 r., przy oprocentowaniu 7,75 %, ilość dni opóźnienia 35,
- od 09.02.2022 r. do 08.03.2022 r., przy oprocentowaniu 8,25 %, ilość dni opóźnienia 28,
- od 09.03.2022 r. do 06.04.2022 r., przy oprocentowaniu 9,00 %, ilość dni opóźnienia 29,
- od 07.04.2022 r. do 05.05.2022 r., przy oprocentowaniu 10,00 %, ilość dni opóźnienia 29,
- od 06.05.2022 r. do 08.06.2022 r., przy oprocentowaniu 10,75 %, ilość dni opóźnienia 34,
- od 09.06.2022 r. do 07.07.2022 r., przy oprocentowaniu 11,5 %, ilość dni opóźnienia 29,
- od 08.07.2022 r. do 07.09.2022 r., przy oprocentowaniu 12,00 %, ilość dni opóźnienia 62,
- od 08.09.2022 r. do 25.10.2022 r., przy oprocentowaniu 12,25 %, ilość dni opóźnienia 48).

W dniu 29.12.2022 r. został wydany nakaz zapłaty w sprawie VII Nc 2425/22, w którym orzeczono zgodnie z głównym żądaniem pozwu nakazując zapłatę 10022,23 zł oraz 3617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że nie neguje zaistnienia zdarzenia, w wyniku którego powód poniósł szkodę, jak również przebiegu postępowania likwidacyjnego, natomiast kwestionuje roszczenia powoda dotyczące odszkodowania ponad kwotę już wypłaconą, gdyż jego zdaniem przyznane odszkodowanie pozwala na przywrócenie uszkodzonego pojazdu do stanu sprzed wypadku komunikacyjnego. Ubezpieczyciel oszacował koszty naprawy na 14116,48 zł. Pozwany podkreślił, że zapewniał poszkodowanej realną możliwość naprawy uszkodzonego pojazdu w granicach ustalonej przez siebie kwoty odszkodowania. Poszkodowana nie skorzystała z propozycji pozwanego. Pozwany podał, że wobec braku udokumentowania faktycznie poniesionych kosztów naprawy stosownymi fakturami brak było podstaw do przyjęcia, że faktyczne koszty naprawy pojazdu przewyższają wypłacone przez pozwanego odszkodowanie. Nadto pozwany, z ostrożności procesowej podniósł zarzut przyczynienia się poszkodowanego do zwiększenia rozmiarów szkody. Pozwany wskazał, że w przypadku ustalenia, iż poszkodowana naprawiła pojazd we własnym zakresie i w konsekwencji nie poniosła równowartości podatku VAT, zasądzone odszkodowanie powinno zostać odpowiednio pomniejszone o kwotę podatku. Pozwany zakwestionował prywatną ekspertyzę przedłożoną przez powoda, że nie może stanowić dowodu na okoliczność wysokości szkody powstałej w pojeździe, gdyż stanowi wyłącznie dokument prywatny i jako taki stanowi dowód jedynie tego, że osoba która go podpisała złożyła zawarte

w nim oświadczenie. Nadto, że powód nie posiada legitymacji czynnej do dochodzenia odszkodowania za prywatną ekspertyzę oraz że umowa cesji wierzytelności zawarta przez poszkodowaną i powoda nie stanowiła o zbyciu prawa poszkodowanej do odszkodowania z tytułu kosztów prywatnej kalkulacji.

W piśmie z dnia 13.03.2023 r. pełnomocnik powoda podtrzymał dotychczasowe stanowisko. Dodał, że poszkodowana nie dokonała odliczenia podatku VAT i nie miała obowiązku posiadania faktur dotyczących naprawy pojazdu. Wskazał na konieczność skorzystania z wiedzy fachowej i sporządzenia prywatnej ekspertyzy na etapie bezpośrednio poprzedzającym wytoczenie powództwa. Podał, że w zakresie odszkodowania dotyczącego prywatnej ekspertyzy i cesji wierzytelności z tego tytułu to, w momencie zawierania umowy cesji powód dokonywał jedynie pobieżnych szacunków umożliwiających powodowi potwierdzenie, że ubezpieczyciel co do zasady zaniżył odszkodowanie.

STAN FAKTYCZNY:

W dniu 20.02.2020 r. doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd marki A. o numerze rejestracyjnym (...), stanowiący własność poszkodowanej E. B.. Sprawca wypadku poruszał się pojazdem, którego posiadacz był ubezpieczony u pozwanego od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Szkada została zgłoszona pozwanemu, który dobrowolnie przyjął odpowiedzialność i wypłacił 14116,48 zł.

Wartość rynkowa pojazdu A. (...) o nr rej. (...) w stanie nieuszkodzonym na rynku polskim na dzień szkody 20.02.2020 r. wynosiła 91100 zł.

bezsporne; dowód: akta szkody (k. 54) ; decyzja pozwanego z dnia 20.03.2020 r. (k. 13), opinia biegłego sądowego M. C. z dnia 7.06.2023 r. z załącznikami (k. 94-144)

W dniu 25.03.2020 r. E. B. zawarła z K. W. umowę przelewu wierzytelności z tytułu szkody z dnia 20.02.2020 r. w pojeździe marki A. o nr rej. (...). Powód zlecił wykonanie prywatnej kalkulacji celem weryfikacji wysokości szkody. Koszty naprawy pojazdu uszkodzonego określone w prywatnej kalkulacji wykonanej w dniu 16.06.2020 r. opiewały na kwotę 27728,14 zł. Z tytułu sporządzenia prywatnej ekspertyzy powód poniósł koszty w wysokości 400 zł.

dowód: umowa przelewu wierzytelności z dnia 25.03.2020 r. (k. 14), kalkulacja naprawy powoda (k. 20-23), rachunek nr (...) (k. 40), zeznania świadka E. B. (k. 89-90)

Powód uznał, że wypłacona kwota przez ubezpieczyciela w wysokości 14116,48 zł nie wystarczy na naprawienie szkody w pełnej wysokości. Pismem z dnia 26.10.2022 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 13611,66 zł stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą odszkodowania wypłaconą przez pozwanego a kwotą wynikającą z prywatnej kalkulacji wykonanej na zlecenie powoda. Powód wskazał w piśmie, że powinny zostać pokryte koszty naprawy zgodnej z technologią producenta pojazdu, przy uwzględnieniu cen nowych oryginalnych części oznaczonych logo producenta pojazdu i cen stosowanych w warsztatach naprawczych na rynku lokalnym na dzień zaistnienia szkody.

dowód: wezwanie z dnia 26.10.2022 r. z potwierdzeniem wysłania (k. 15-19), zeznania świadka E. B. (k. 89-90)

Koszt naprawy uszkodzeń pojazdu po zdarzeniu, z zastosowaniem cen nowych części oryginalnych, pochodzących z sieci dealerskiej A. oraz stawki roboczogodziny nieautoryzowanych rbh= 110 zł netto określa się na 28925,68 zł.

Przy zastosowaniu cen nowych części oryginalnych, pochodzących z sieci dealerskiej A., Q oraz stawki roboczogodziny nieautoryzowanych rbh= 110 zł netto koszt naprawy uszkodzeń samochodu wynosi 26870,05 zł.

Przy zastosowaniu cen nowych części oryginalnych, pochodzących z sieci dealerskiej A., P, PJ oraz stawki roboczogodziny nieautoryzowanych rbh= 110 zł netto koszt naprawy uszkodzeń samochodu określa się na 24161,59 zł.

Pełna restytucja szkody będzie na częściach O producenta pojazdu. Naprawa na częściach O i Q jest możliwa pod kątem technicznym i ekonomicznym, jednak będzie skutkowała przy każdej kolejnej szkodzie obniżeniem odszkodowania i możliwością zastosowania tylko części Q.

Naprawa wykonana na podstawie kosztorysu sporządzonego przez pozwanego za kwotę 14116,48 zł brutto i w oferowanym poszkodowanemu zakładzie sieci naprawczej (...) S.A. nie pozwoliłaby na pełną restytucję doznanej szkody, ponieważ pozwany zastosował części P, PJ.

Pojazd A. posiadał lakier perłowy, według mieszalnika producenta lakierów D. R. na 1018,6 g lakieru przypada 46,5 g lakieru perłowego białego oraz 16,9 g lakieru perłowego białego oraz wg danych producenta pojazdu.

Części jakości Q występujące na polskim rynku nie posiadają certyfikatów producenta pojazdu bądź testów, które wskazują, że części jakości Q są częściami o porównywalnej jakości do części O.

Naprawa uszkodzonego pojazdu przy wykorzystaniu części nieoryginalnych jakości P, PJ, PC nie przywróciłaby pojazd do stanu sprzed zdarzenia szkodowego.

Naprawa pojazdu zgodnie z kosztorysem powoda nie doprowadziłaby do wzrostu wartości pojazdu w taki sposób, że byłaby ona wyższa niż przed zaistnieniem szkody.

dowód: opinia biegłego M. C. z dnia 7.06.2023 r. wraz z załącznikami (k. 94-144), zeznania świadka E. B. (k. 89-90)

OCENA DOWODÓW:

W niniejszej sprawie znaczna część faktów była bezsporna. Zarówno zasada odpowiedzialności, jak i okoliczności zdarzenia nie były kwestionowane. E. osiłą sporu między stronami była wysokość szkody i jej dowiedzenie było kluczowe.

Sąd uznał zeznania świadka E. B. za wiarygodne i w pełni zgodne z całokształtem materiału dowodowego zgromadzonego w formie dokumentów. Świadek E. B. była poszkodowaną w wyniku wypadku z dnia 20.02.2020 r. Świadek zeznawała na okoliczność m.in. uzgodnień z pozwanym dotyczących sposobu naprawy pojazdu, powodów nieskorzystania z usług warsztatu wskazanego przez pozwanego, ustalenia, że po kolizji pojazd był naprawiony i sprzedany a także faktu zawarcia z powodem umowy przelewu wierzytelności. Świadek zeznała, że nie było zamienników do pewnych części, że odszkodowanie wypłacone przez pozwanego nie wystarczyło na pokrycie kosztów naprawy pojazdu. Zeznania świadka nie były kwestionowane w toku procesu.

Sąd dał wiarę dokumentom i kopiom dokumentów, z których dowód został przeprowadzony, albowiem zasadniczo nie były one kwestionowane przez żadną ze stron i Sąd nie znalazł podstaw do ich zakwestionowania z urzędu. Fakt, że żadna ze stron nie kwestionowała treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy pozwolił na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej. Dokumenty prywatne korzystały z domniemania określonego w art. 245 k.p.c. Sąd nie oparł się na kosztorysie przedstawionym przez stronę powodową, w zakresie, w jakim miałyby one dokumentować wysokość kosztów naprawy. Opinia prywatna pozwoliła uznać pierwotną kalkulację ubezpieczyciela za znacznie zaniżoną, jednak jako prywatna, czyli opłacona przez stronę nie może korzystać z waloru bezstronności tak jak opinia biegłego wyznaczonego przez Sąd w procesie. Ponieważ kwestia wysokości kosztów naprawy pojazdu wymagała wiadomości specjalnych, dowodem adekwatnym do ustalenia tej okoliczności był dowód z opinii biegłego sądowego. Sąd na podstawie art. art. 278k.p.c. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego M. C..

Pisemna opinia biegłego M. C. okazała się przy tym miarodajna dla dokonania ustaleń stanu faktycznego. Opinia biegłego podlega ocenie – przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Kierując się tymi wskazaniem Sąd uznał, że przedmiotowa opinia została sporządzona w sposób jasny i spójny, przez osobę posiadającą odpowiednią wiedzę oraz doświadczenie do jej przygotowania. Wnioski końcowe pisemnej opinii zostały przy tym sformułowane w sposób klarowny i zostały dostatecznie umotywowane. Opinia nie była kwestionowana przez strony.

Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. na rozprawie w dniu 26.05.2023 r. postanowił pominąć wniosek pozwanego o zobowiązanie świadka E. B. do przedłożenia dokumentacji z dokonanej naprawy przedmiotowego pojazdu (faktur, rachunków za usługę naprawy i zakup części) i przeprowadzenie z niej dowodu na okoliczność ustalenia wysokości rzeczywistych kosztów naprawy przedmiotowego pojazdu, a tym samym i ustalenia rzeczywistej wysokości szkody jaką poniosła poszkodowana. Sąd uznał przeprowadzanie tego dowodu za zbędne, gdyż fakty mające być wykazane za pomocą tego dowodu były bezsporne i nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto świadek wskazała, że nie posiada żadnych dokumentów, gdyż jej mieszkanie zostało zalane.

OCENA PRAWNA:

Powództwo okazało się zasadne w przeważającej części.

Bezspornym między stronami było, iż w dniu 20.02.2020 r. doszło do wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego pojazd E. B. uległ uszkodzeniu, bezsporny był zakres uszkodzeń powstałych w wyniku tego zdarzenia oraz to, że sprawca szkody posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Bezspornym było również wypłacenie przez pozwanego kwoty 14116,48 zł z tytułu zwrotu kosztów naprawy.

W przedmiotowej sprawie istota sporu sprowadzała się do ustalenia wysokości zaistniałej szkody. Nadto spornym w sprawie było ustalenie zakresu odpowiedzialności pozwanego co do zwrotu kosztów sporządzenia prywatnej ekspertyzy.

Powód wywodził swoje roszczenie z zawartej z poszkodowaną E. B. umowy cesji z dnia 25.03.2020 r. Na jej mocy powód miał nabyć wierzytelność przysługującą cedentowi względem pozwanego z tytułu szkody doznanej na skutek zdarzenia komunikacyjnego z dnia 20.02.2020 r.

Zgodnie z treścią art. 509 § 1 i 2 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Legitymacja materialna, a więc posiadanie prawa podmiotowego do wytoczenia powództwa, stanowi przesłankę materialną powództwa, a jej brak stoi na przeszkodzie udzieleniu ochrony prawnej. Zgodnie z treścią postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie o sygn. akt III CZP 95/10 (LEX nr 694261) legitymacja procesowa jest określana jako materialnoprawne uprawnienie do występowania w konkretnym procesie cywilnym w charakterze strony procesowej. Powód i pozwany muszą więc pozostawać w określonym stosunku materialnoprawnym do przedmiotu procesu cywilnego. Podkreśla się, że legitymacja procesowa nie jest pojęciem prawa procesowego, ponieważ o tym, czy istnieje ona w danej sprawie nie decydują przepisy prawa procesowego, ale przepisy prawa materialnego. Z powyższą tezą judykatury koresponduje stanowisko doktryny, zgodnie z którym legitymacja procesowa wynika z przepisów prawa materialnego i stanowi przesłankę merytorycznego rozpoznania sprawy (Jędrejek Grzegorz. Rozdział 1 Pojęcie i rodzaje legitymacji procesowej. W: Legitymacja procesowa w postępowaniu cywilnym. Wolters Kluwer Polska, 2019.).

Pozwany kwestionował legitymację czynną powoda do dochodzenia odszkodowania za prywatną ekspertyzę. Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować zawartą pomiędzy poszkodowaną a powodem umowę cesji z dnia 25.03.2020 r. Powód skutecznie wykazał, że przysługiwała mu legitymacja czynna do wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie.

Podstawę prawną dochodzonego pozwem roszczenia stanowił art. 822 § 1 k.c., który stwarza po stronie ubezpieczyciela obowiązek zapłacenia określonego w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej odszkodowania za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej, wobec której odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Z obowiązkiem tym skorelowane jest wyrażone w art. 822 § 4 k.c. uprawnienie poszkodowanego dochodzenia roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Stosownie natomiast do § 2 ww. przepisu umowa obejmuje szkody będące następstwem przewidzianego w niej zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia.

Odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej reguluje ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. nr 124, poz. 1152 ze zm., dalej: u.u.o.). Odszkodowanie z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest m.in. zniszczenie lub uszkodzenie mienia (art. 34 ust. 1 u.u.o.).

Stosownie do art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 k.c. posiadacz samoistny pojazdu mechanicznego ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego pojazdu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznej winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą posiadacz pojazdu nie ponosi odpowiedzialności.

W niniejszej sprawie nie budziło wątpliwości, iż kierujący pojazdem - ubezpieczony u pozwanego - wyrządził szkodę, za którą w związku z tym odpowiadał również pozwany, jako ubezpieczyciel. Sporna była natomiast wysokość należnego odszkodowania. Pozwany wypłacił 14116,48 zł na podstawie swojej decyzji.

Wysokość świadczeń ubezpieczyciela z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest determinowana wysokością zobowiązań odszkodowawczych ubezpieczonego. Zgodnie bowiem z art. 36 ust. 1 u.u.o. odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Wysokość odszkodowania powinna być określona zatem według reguł wskazanych w art. 361-363 k.c. Szkoda majątkowa to różnica między stanem majątkowym poszkodowanego, który powstał po nastąpieniu zdarzenia powodującego uszczerbek, a stanem, jaki by istniał, gdyby to zdarzenie nie nastąpiło. Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Podstawową funkcją odszkodowania jest zatem pełna kompensacja poniesionej przez poszkodowanego szkody. Wysokość odszkodowania powinna wobec tego ściśle odpowiadać rozmiarom wyrządzonej szkody - nie może być ono wyższe ani niższe od szkody poniesionej przez poszkodowanego.

W przypadku uszkodzenia pojazdu odszkodowanie obejmuje przede wszystkim kwotę pieniężną konieczną do opłacenia jego naprawy i przywrócenia do stanu sprzed wypadku, pod warunkiem jednak, że koszty naprawy nie przekraczają wartości pojazdu przed szkodą, a zatem - że nie wystąpiła tzw. szkoda całkowita. Osoba odpowiedzialna zobowiązana jest w takim przypadku zwrócić poszkodowanemu wszelkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione albo konieczne do poniesienia, aby przywrócić poprzedni stan samochodu. Przywrócenie rzeczy uszkodzonej do stanu poprzedniego polega na doprowadzeniu jej do stanu używalności w takim zakresie, jaki istniał przed wyrządzeniem szkody. Do celowych wydatków potrzebnych do przywrócenia stanu poprzedniego rzeczy uszkodzonej należy zasadniczo zaliczyć koszt nowych oraz oryginalnych części (i innych materiałów), jeżeli ich użycie było niezbędne do naprawienia uszkodzonej. Przywrócenie pojazdu do stanu poprzedniego ma bowiem miejsce wówczas, gdy stan pojazdu po naprawie, pod każdym względem odpowiada stanowi tegoż pojazdu sprzed wypadku. Jeżeli zatem przed wypadkiem w samochodzie znajdowały się oryginalne części producenta, to przywrócenie stanu poprzedniego oznacza, że uszkodzone części należy wymienić również na oryginalne części producenta. Jeżeli niektóre części były uszkodzone przed zdarzeniem, to wpływa to również na zakres należnego odszkodowania. Jeżeli niektóre części były uszkodzone przed zdarzeniem, to wpływa to również na zakres należnego odszkodowania. Jeśli uszkodzeniu uległ pojazd używany, to zwykle dla ustalenia wysokości należnego powodowi odszkodowania winno się brać pod uwagę cenę części nowych. Zasadniczo bowiem nie można bowiem wymagać, by poszkodowany montował w pojeździe części używane, chyba że zamontowanie części nowych doprowadziłoby do jego wzbogacenia się. Użycie nowych części, w miejsce starych, uszkodzonych wskutek zdarzenia, najczęściej nie doprowadzi do wzbogacenia się poszkodowanego. Jedynie gdyby dotychczas posiadane części były nadmiernie wyeksploatowane, można by rozważać konieczność uwzględnienia tego faktu przy wycenie szkody, gdyż zamontowanie części nowych mogłoby prowadzić do wzbogacenia się poszkodowanego.

Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego, jakoby powód miał obowiązek przedkładać dowody, w szczególności faktury, dokumentujące poniesione rzeczywiście koszty naprawy uszkodzonego pojazdu. Pojazd uszkodzonej, bez względu na stopień jego uszkodzenia, pozostawał przedmiotem jej własności, a więc przysługiwały jej wszystkie uprawnienia właściciela wynikające z tegoż prawa wyrażone w art. 140 k.c. Zatem wyłącznie od woli uszkodzonej zależało, czy pojazd pozostawi w stanie uszkodzonym, czy też podda go naprawie, a jeśli tak, to czy uczyni to na własną rękę, czy też zleci jej wykonanie profesjonalnemu podmiotowi trudniącemu się tego typu działalnością. Bez względu na decyzję uszkodzonej w tym zakresie, po stronie sprawcy szkody powstaje obowiązek jej naprawienia, a więc przywrócenia stanu sprzed jej zaistnienia. Poszkodowany nie ma obowiązku dysponować fakturami za naprawę pojazdu i może jej w ogóle nie wykonywać, a sprawca szkody (bądź ubezpieczyciel) i tak jest obowiązany do jej naprawienia. Jej wysokość może więc zostać ustalona w oparciu o kalkulację celowych i ekonomicznie uzasadnionych kosztów naprawy pojazdu. Zdaniem Sądu, brak było podstaw do tego, by za celowe i ekonomicznie uzasadnione koszty części nie uznać w niniejszej sprawie kosztów nowych części zamiennych kategorii O. Wskazać należy, że z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie nie wynikało, by w przedmiotowym pojeździe przed szkodą zamontowane były części nieoryginalne. Opinia biegłego M. C. potwierdzała, że uszkodzony pojazd winien zostać naprawiony na częściach oryginalnych, a naprawa z wykorzystaniem części O nie doprowadziłaby do wzrostu wartości pojazdu względem stanu sprzed szkody. Należało więc przyjąć, iż wycena kosztów naprawy powinna być sporządzona na podstawie zastosowania właśnie części O. W niniejszej sprawie, jako miarodajne dla obliczenia wysokości szkody należało przyjąć takie stawki roboczogodziny prac blacharskich i lakierniczych, jakie z największym prawdopodobieństwem mogłyby zostać zastosowane przy naprawie, tj. 110 zł netto.

Pozwany kwestionując roszczenie powoda nie wykazał, by naprawa pojazdu uszkodzonej częściami O, doprowadziła do bezpodstawnego wzbogacenia powoda. Tym samym kalkulacja wykonana przez pozwanego zawierała istotne nieprawidłowości. Sąd skorzystał z dyspozycji art. 278 k.p.c. i zlecił sporządzenie opinii przez biegłego sądowego. Sąd ocenił przedmiotową opinię jako pełną i kompletną. Wobec tego Sąd uznał, że koszt naprawy pojazdu wyniósł 23738,71 zł. Skoro wypłacono dotychczas kwotę 14116,48 zł zgodnie z decyzją ubezpieczyciela, do zapłaty pozostało 9622,23 zł. Taka też kwota została zasądzona w wyroku.

Powód zgłosił ponadto żądanie zapłaty kosztów opinii prywatnej. Ocena, czy poniesione koszty ekspertyzy sporządzonej na zlecenie powoda przed wszczęciem procesu są objęte odszkodowaniem, wymaga zwłaszcza ustalenia, czy zachodzi normalny związek przyczynowy pomiędzy poniesieniem tego wydatku, a zdarzeniem oraz czy poniesienie kosztów było obiektywnie uzasadnione i konieczne, a także - czy ułatwiło to ustalenie przez ubezpieczyciela rozmiarów szkody. Koszt ekspertyzy, w zależności od okoliczności danej sprawy, może zatem składać się na szkodę podlegającą naprawieniu.

Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 2 września 2019 r. (sygn. akt III CZP 99/18, Legalis nr 2202957) wskazał, że poszkodowanemu oraz cesjonariuszowi roszczeń odszkodowawczych z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej zwrot kosztów tzw. prywatnej opinii (ekspertyzy) rzeczoznawcy, jeżeli jej sporządzenie było niezbędne do efektywnego dochodzenia odszkodowania.

Z powyższego wynika, że uwzględnienie w ramach przyznanego odszkodowania kosztów powstałych wskutek sporządzenia prywatnej ekspertyzy na etapie przedsądowym w celu określenia rozmiarów szkody jest możliwe, gdy zostanie wykazana potrzeba jej sporządzenia. Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie sporządzenie ekspertyzy prywatnej nie było konieczne. Co prawda wyliczenie kosztów naprawy w opinii prywatnej odbiegało jedynie w niewielkim stopniu od wyników kalkulacji zawartej w opinii biegłego sądowego M. C.. Jednocześnie obie te kwoty różniły się od kwoty wypłaconej poszkodowanemu przez pozwanego. Zważyć jednak należało, że wykonanie ekspertyzy zlecił nie poszkodowany, ale powód i to już po dokonaniu cesji wierzytelności. Sądowi z urzędu znany jest fakt, że powód prowadzi działalność również z zakresu skupu i dochodzenia roszczeń od ubezpieczycieli z tytułu szkód komunikacyjnych. Powód sam mógłby wykonać podobną kalkulację, bądź też zlecić jej wykonanie w ramach

prowadzonej działalności gospodarczej. Koszt taki należałoby uznać za mieszczący się w ramach ryzyka prowadzonej działalności gospodarczej.

Wobec powyższego, zdaniem Sądu, koszt sporządzenia kalkulacji naprawy powoda nie pozostawał w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem sprawczym, a zatem należało go uznać za nieuzasadniony. Zlecenie sporządzenia prywatnej ekspertyzy można było uznać za przydatne dla dochodzenia roszczenia, jednakże koszt z tym związany nie powinien obciążać pozwanego. W takim stanie rzeczy Sąd uznał roszczenie co do kwoty 400 zł za niezasadne.

Powód dochodził ponadto roszczenia co do skapitalizowanych odsetek w kwocie 1522,23 zł. Zgodnie z treścią art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Z kolei zgodnie z treścią art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2277 z późn. zm.), zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

W niniejszej sprawie pozwany pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia z tytułu naprawy pojazdu uszkodzonego od dnia 25.03.2020 r., tj. po upływie 30 dni od dnia zgłoszenia szkody. W takim stanie rzeczy pozwany pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia od dnia 25.03.2020 r., a powodowi należały się odsetki, które zostały skapitalizowane do 25.03.2020 r. do 25.10.2022 r. Roszczenie odsetkowe nie było kwestionowane przez pozwanego. Sąd uznał je za zasadne w całości.

Łącznie Sąd uznał za zasadne roszczenie powoda co do kosztów naprawy w całości (8100 zł) oraz co do skapitalizowanych odsetek za opóźnienie od 25.03.2020 r. do 25.10.2022 r. (1522,23 zł) – łącznie 9622,23 zł. Taką też kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda, orzekając jak w pkt I wyroku.

Co do roszczenia o zwrot kosztów sporządzenia prywatnej ekspertyzy, Sąd uznał roszczenie powoda za niezasadne. Dlatego też Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie, orzekając jak w pkt II wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie przywołanego art. 481 § 1 k.c. Skoro pozwany pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia od dnia 25.03.2020 r., to pozostawał również w opóźnieniu w dniu wniesienia pozwu, tj. w dniu 4.11.2022 r. Sąd uznał zatem roszczenie odsetkowe za zasadne i zasądził od pozwanego na rzecz powoda odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty zasądzzonego roszczenia głównego (9622,23 zł) od dnia 4.11.2022 r. do dnia zapłaty, orzekając jak w pkt I wyroku.

W pozostałym zakresie, tj. co do odsetek od kwoty przewyższającej kwotę zasądzzonej sumy roszczenia głównego, Sąd uznał roszczenie odsetkowe za niezasadne i podlegające oddaleniu, o czym orzeczono w pkt II wyroku.

KOSZTY PROCESU:

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie drugim wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 1¹ k.p.c. Powód wygrał proces w przeważającej części, dlatego też pozwany powinien mu zwrócić całość kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Sąd zasądził w pkt III wyroku od pozwanego na rzecz powoda 5067 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od uprawomocnienia się wyroku.

Na koszty procesu należne powodowi złożyły się: 750 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz 1400 zł tytułem uiszczonych przez powoda zaliczki na poczet opinii biegłego.

W toku procesu Sąd zasięgnął opinii biegłego sądowego. Postanowieniem z dnia 28.06.2023 r. Sąd przyznał biegłemu M. C. wynagrodzenie w kwocie 1571,50 zł, którą to kwotę co do sumy 1400 zł nakazano wypłacić z zaliczki uiszczonej przez powoda, a w pozostałym zakresie, tj. co do kwoty 171,50 zł, tymczasowo ze środków Skarbu Państwa. Z tego względu działając na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać od pozwanego, który proces przegrał, kwotę 171,50 zł (punkt IV wyroku) tytułem nierozliczonych kosztów procesu tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Asesor sądowy Michał Przybył